

Sygn. akt I C 18/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : Kamil Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. V. (...)

o zapłatę kwoty 75.085 zł

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. V. (...) na rzecz powódki E. S. kwotę 60.668,00 zł (sześćdziesiąt tysięcy sześćset sześćdziesiąt osiem złotych) wraz z ustawowymi od dnia 23 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;
2. umarza postępowanie w zakresie kwoty 1.000,00 (jeden tysiąc złotych)
3. oddala powództwo w pozostałej części;
4. nakazuje pobrać od na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. V. (...) 3.091,68 zł (trzy tysiące dziewięćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa;
5. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. V. (...) na rzecz powódki E. S. kwotę 2.147,54 zł (dwa tysiące sto czterdzieści siedem złotych pięćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu w części;
6. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych od oddalonej części powództwa.

Sygn. akt I C 18/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 listopada 2013 r. powódka E. S., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. kwoty 67.085 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, oraz ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące w przyszłości wystąpić skutki wypadku. Na dochodzone przez powódkę kwoty składały się: 40 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, 26 000 zł tytułem utraconych zarobków oraz 1 055 zł tytułem kosztów leczenia.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powódka w dniu 25 stycznia 2012 r. idąc ulicą (...) pod wiaduktem potknęła się o wystające elementy chodnika na niedokończonym, brakującym odcinku i przewróciła uderzając bokiem o barierkę.

W wyniku wypadku powódka doznała znacznej krzywdy związanej z uszkodzeniem ciała, a także szkody polegającej na poniesionych kosztach leczenia i utracie dochodów z prowadzonej wcześniej działalności gospodarczej.

/pozew k. 2 – 6, pismo z dn. 25.11.2013 r. k. 63/

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, zwolnił powódkę od kosztów sądowych w całości.

/postanowienie z dn. 6.12.2013 r. k. 70/

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 stycznia 2014 r. pozwany (...) S.A. V. (...), reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik pozwanego przyznał, iż udzielał ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej M. Ł., które w dniu zdarzenia było zarządcą drogi, na której miało dojść do zdarzenia opisanego w pozwie. Jednocześnie pozwany kwestionował wszelkie okoliczności w jakich miało dojść do zdarzenia, jego przebieg, miejsce, stan nawierzchni jak i ewentualnego nieuprzątnięcia lodu czy śniegu oraz stanu technicznego chodnika z uszkodzeniami ciała powódki, a w konsekwencji odpowiedzialność pozwanego za zdarzenie. W ocenie pozwanego nie można mu postawić zarzutu nienależytego wykonania prac zimowych przez ubezpieczonego, bowiem nie ma realnej możliwości odpowiedniego odśnieżenia wszystkich chodników, ulic i przejść dla pieszych jednocześnie. Stąd mimo należytej prowadzonej akcji usuwania opadów nie można wykluczyć istnienia punktowych oblodzeń, skupisk śniegu lub zamrzniętych przyzmy śniegu i lodu. Nadto w ocenie pozwanego roszczenie powódki jest dochodzone w rażąco wygórowanej wysokości w stosunku do doznanej przez nią szkody. Pozwany zakwestionował również istnienie bezpośredniego związku przyczynowego między urazem kolana wskutek zdarzenia z dnia 25 stycznia 2012 r. a zaprzestaniem prowadzenia przez powódkę działalności gospodarczej oraz wysokość poniesionych przez powódkę kosztów leczenia.

/odpowiedź na pozew k. 76 – 85/

W piśmie z dnia 10 listopada 2014 r. pełnomocnik powódki oświadczył, iż zamiast dochodzonej kwoty 67 085 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia wnosi o zasądzenie na rzecz powódki kwoty 74 085 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 8 grudnia 2012 r. od kwoty 67 085, a od kwoty 8 000 zł od daty pisma.

/pismo z dn. 10.11.2014 r. k. 159 – 160/

Pełnomocnik pozwanego wskazał, iż powództwa nie uznaje także w jego rozszerzonej części.

/pismo procesowe z dn. 3.12.2014 r. k. 177/

Pełnomocnik powoda w piśmie z dnia 12 stycznia 2015 r. z ostrożności procesowej wniósł o przypozwanie stron umowy konsorcjum do toczącego się postępowania w charakterze pozwanych tj. Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w Ł. oraz Zakład (...) K.L. (...) s.c. J. W., G. K. i K. K. z siedzibą w Ł..

/pismo procesowe z dn. 12.01.2015 r. k. 185 – 186/

Pełnomocnik powódki oświadczył, iż rozszerzenie powództwa dotyczyło tylko i wyłącznie kwoty zadośćuczynienia.

/protokół rozprawy z dn. 30.09.2015 r. k. 253 – 254/

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, z uwagi na fakt, iż strona powodowa rozszerzyła powództwo o kwotę 8 000 zł, co spowodowało, iż wartość przedmiotu sporu wynosi 75 085 zł przekazał sprawę do Sądu Okręgowego jako właściwego do rozpoznania sprawy.

/protokół z dn. 14.10.2015 r. k. 255/

W piśmie procesowym z dnia 21 października 2015 r. pełnomocnik powódki sprecyzował, iż wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wynosi 74 085 zł. W piśmie rozszerzającym powództwo omyłkowo została wskazana kwota 8 000 zł w sytuacji, gdy powinna być wskazana kwota 7 000 zł.

/pismo procesowe z dn. 21.10.2015 r. k. 258/

Postanowieniem z dnia 30 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, Wydział I Cywilny stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania i rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Widzewa w Łodzi jako rzeczowo i miejscowo właściwemu.

/postanowienie z dn. 30.10.2015 r. k. 260/

Na rozprawie w dniu 23 marca 2016 r. pełnomocnik powódki cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 1 000 zł.

/protokół rozprawy z dn. 23.03.2016 r. k. 270 – 271/

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały dotychczas zajęte stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 stycznia 2012 r. powódka wracając z córką i sąsiadką z ryneczku przechodziła pod wiaduktem ul. (...). Powódka miała w jednej ręce siatkę. Na znajdującym się tam chodniku znajdował się śnieg i po nim lód. Powódka się poślizgnęła i upadła na lewą stronę, uderzyła kolanem w pozostałości chodnika, a następnie uderzyła również prawą nogą.

/zeznania Ż. S. (1), H. Ś. (1), protokół rozprawy z dn., 5.11.2014 r. k. 151 – 158/

Córka oraz sąsiadka pomogły powódce się podnieść i wrócić do domu. Powódka nie chciała wzywać pogotowia. Z powodu bólu następnego dnia powódka udała się do szpitala.

/zeznania Ż. S. (1), H. Ś. (1), protokół rozprawy z dn., 5.11.2014 r. k. 151 – 158/

W miejscu, gdzie powódka się przewróciła nie było posypane ani odśnieżone, mimo że był duży mróz i leżał śnieg. Nie było również zamontowanego oświetlenia. Teren pod wiaduktem zawsze był zaniedbany, leżały śmieci, były powyciągane kable. Po dwóch miesiącach od zdarzenia chodnik pod wiaduktem został zrobiony, a także zamontowano światło.

/zeznania Ż. S. (1), H. Ś. (1), protokół rozprawy z dn., 5.11.2014 r. k. 151 – 158/

W szpitalu powódce wykonano zdjęcie RTG obu kolan i rozpoznano skręcenie stawu kolanowego. W badaniu USG kolana lewego nie stwierdzono zmian urazowych. Kolejny lekarz prowadzący powódki po ponownieniu USG kolana lewego stwierdził w nim uszkodzenie więzadła krzyżowego przedniego. U powódki wykonano rekonstrukcję więzadła krzyżowego przedniego.

Po zabiegu operacyjnym powódka leczyła się w prywatnym gabinecie ortopedycznym lekarza wykonującego zabieg operacyjny.

W październiku 2013 r. powódka miała wykonane artroskopię w której stwierdzono uszkodzenie łąkotki przyśrodkowej i uszkodzenie więzadła krzyżowego przedniego. W styczniu 2015 r. u powódki wykonano zabieg chirurgiczny – rekonstrukcję więzadła krzyżowego przedniego kolana prawego. Powódka ma mieć jeszcze jedną operację.

E. S. w okresie od 28 lutego 2013 r. do 17 marca 2013 r. uzyskała świadczenie rehabilitacyjne w (...) Centrum (...) w Ł..

/dokumentacja medyczna k. 101 – 122, dowód z przesłuchania powódki w charakterze strony protokół rozprawy z dn. 30.09.2015 r. k. 253 – 254/

W styczniu 2012 r. sprawowanie nadzoru nad bieżącym utrzymaniem jezdni i chodników w rejonie wiaduktu przy ul. (...) należało do Wydziału Gospodarki komunalnej Urzędu Miasta Ł.. Teren pod wiaduktem nie był włączony w odśnieżanie.

/zeznania świadków J. P., M. W. , protokół rozprawy z dn., 5.11.2014 r. k. 151 – 158/

Przed wypadkiem powódka była osobą sprawną, nie cierpiała na dolegliwości związane z nogami i kolanami. Przez 12 lat prowadziła własną firmę, którą zamknęła z powodów zdrowotnych. Powódka nie uprawiała wcześniej sportu.

/zeznania Ż. S. (1), protokół rozprawy z dn., 5.11.2014 r. k. 151 – 153, dowód z przesłuchania powódki w charakterze strony potwierdzający informacyjne wyjaśnienia powódki - protokół rozprawy z dn. 5.11.2014 r. k. 151 – 153 oraz z dn. 30.09.2015 r. k. 253 – 254/

Lekarz orzecznik (...) S.A. V. (...) uznał, iż uszczerbek doznany przez powódkę w związku ze zdarzeniem z dnia 25 stycznia 2012 r. wynosi 6%, zaś powódka nadto wymagała opieki osób trzecich przez 4 tygodnie w wymiarze 6 godzin dziennie.

/zaświadczenie k. 43/

Powódka poniosła koszty leczenia w łącznej wysokości 355 zł.

/oświadczenie Ż. S. (1) z dn. 27.08.2012 r., dokument KW nr 8/7/12 k. 49/

Powódka od 7 marca 2000 r. do dnia 31 marca 2012 r. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...).

/wydruk z (...) k. 46/

W 2011 r. powódka osiągała średni miesięczny dochód z prowadzonej działalności w wysokości 2.260,86 zł.

/zeznanie podatkowe PIT-36 k. 53 – 60/

W okresie od 11 czerwca 2012 r. do 8 września 2012 r. powódka otrzymywała świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 90% podstawy wymiaru. W okresie od 9 września 2012 r. do 5 czerwca 2013 r. powódka otrzymywała świadczenie rehabilitacyjne w wysokości 75% podstawy wymiaru.

/decyzja ZUS z dn. 23.04.2013 r. k. 50, decyzja ZUS z dn. 15.01.2013 r. k. 51, decyzja z dn. 17.07.2012 r. k. 52/

W okresie od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia wniesienia pozwu powódce wypłacono z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia w łącznej kwocie 23.900 zł.

/zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach k. 47 – 48/

W dniu 22 września 2010 r. pomiędzy Miejskim Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w Ł. a J. W., G. K. i K. K. prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...) K.L. (...) s.c. J. W., G. K. i K. K. z siedzibą w Ł. umowę

konsorcjum, na mocy której strony zobowiązały się do wspólnego świadczenia usług w ramach letniego i zimowego, ręcznego i mechanicznego oczyszczania pasów dróg publicznych na terenie miasta Ł.

Umowa została zawarta na czas niezbędny do realizacji zamówienia, ale nie krótszy niż okres przewidziany umową Zamawiającego tj. co najmniej do dnia 31 października 2013 r. Zakład (...).K.L. (...) s.c. J. W., G. K. i K. K. z siedzibą w Ł. jako podwykonawca z konsorcjum (...) miał wykonywać prace w rejonie nr 10.

/umowa konsorcjum k. 170 – 174/

Sposób wykonywania umowy przez Zakład (...).K.L. (...) s.c. J. W., G. K. i K. K. z siedzibą w Ł. jest kontrolowany przez pracowników miasta. Do każdej faktury był załączony protokół odbioru, wykonywany przez pracownika urzędu. Prace związane z oczyszczaniem nadzoruje M. W..

W okresie zimowym firma pełni dyżury całodobowe, reaguje na zgłoszenia telefoniczne.

/zeznania świadka J. W., G. K., protokół rozprawy z dn. 21.01.2015 r. k. 188 – 191/

M. Ł. – Zarząd Dróg i (...) w Ł. (Zamawiający) zawarło z konsorcjum firm Miejskim Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w Ł. i J. W., G. K. i K. K. prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...).K.L. (...) s.c. J. W., G. K. i K. K. z siedzibą w Ł.. Termin realizacji umowy został wskazany od dnia jej zawarcia tj. od 23 listopada 2010 r. do dnia 31 października 2010 r. Na mocy § 2 ust. 1 umowy Wykonawca zobowiązał się do świadczenia usług w ramach zimowego oczyszczania dróg publicznych na terenie miasta Ł. według załączonego w Rejonie X wykazu.

Stosownie do treści umowy rejon nr X obejmował również przejście dla pieszych pod wiaduktem, schody, skarpy, wyjścia w stronę ul. (...).

/umowa nr (...). (...) wraz z wykazem terenów do oczyszczania cyklicznego – rejon nr X k. 196 – 209/

W wyniku zdarzenia z dnia 25 stycznia 2012 r. powódka z punktu widzenia chirurgii urazowo – ortopedycznej doznała urazu obu stawów kolanowych z uszkodzenie więzadeł krzyżowych przednich i łąkotec przyśrodkowych obu kolan oraz z uszkodzeniami chrząstki stawowej, co stanowi trwałą uszczerbek na zdrowiu powódki w wysokości 12% (2 x 6%).

Stan zdrowia powódki jest utrwalony i nie należy oczekiwać poprawy. Prognozy na przyszłość są umiarkowanie pesymistyczne, gdyż istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia wcześniejszych zmian zwyrodnieniowych obu stawów kolanowych.

Dolegliwości bólowe były stopnia znacznego i obecnie powódka może również odczuwać dolegliwości bólowe o mniejszym nasileniu, co powoduje obniżenie sprawności organizmu i obniżenie aktywności życiowej.

Brak podstaw do stwierdzenia, iż powódka przed 25 stycznia 2012 r. cierpiała z powodu samoistnych schorzeń obu kolan.

/opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej M. S. z dn. 20.04.2015 r. k. 213 – 217/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w sprawie w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego i okoliczności zdarzenia Sąd oparł się o zeznania świadków Ź. S. (2) i H. Ś. (1), a także o dowody z dokumentów, zaś przy ustaleniu wysokości doznanego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu na opinii biegłego M. S.. Wskazać należy, iż żadna ze stron nie zakwestionowała przedmiotowych dowodów, wobec czego Sąd uznał za zasadne przyznanie im waloru pełnej wiarygodności.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W niniejszym postępowaniu powódka dochodziła zasądzenia na jej rzecz zadośćuczynienia oraz odszkodowania za krzywdę i szkodę, której doznała w wyniku wypadku z dnia 25 stycznia 2012 r. Strona pozwana kwestionowała w niniejszej sprawie zarówno zasadę swojej odpowiedzialności jak i wysokość roszczenia powódki, które to okoliczności podlegały ocenie Sądu.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do złożonego na rozprawie w dniu 23 marca 2016 r. oświadczenia pełnomocnika powoda o cofnięciu pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 1 000 zł. Stosownie do treści art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. W niniejszej sprawie pełnomocnik powoda cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia przed wydaniem wyroku, a zatem zgoda pozwanej na cofnięcie nie była wymagana. Oceniając cofnięcie w świetle art. 203 § 4 k.p.c. Sąd stwierdził, że cofnięcie jest dopuszczalne z uwagi na brak podstaw do stwierdzenia, iż czynność jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego albo też aby zmierzała do obejścia prawa. W związku z powyższym, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w części objętej cofnięciem pozwu.

Pozwany nie kwestionował podstawy swojej odpowiedzialności, obowiązku zapewnienia przez Urząd Miasta Ł. porządku w miejscu zdarzenia co do zasady ani też łączącej go z podmiotem odpowiedzialnym umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Okoliczności niezaprzeczone przez pozwanego uznać należy za bezsporne między stronami. Wobec niekwestionowania przez pozwanego podstawy swojej odpowiedzialności Sąd nie uwzględnił złożonego przez pełnomocnika powódki wyłącznie z ostrożności procesowej wniosku o przypozwanie do toczącego się postępowania w charakterze pozwanych tj. Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w Ł. oraz Zakład (...)K.L. (...) s.c. J. W., G. K. i K. K. z siedzibą w Ł..

Strona pozwana zakwestionowała okoliczności w jakich miało dojść do zdarzenia, jego przebieg, miejsce, stan nawierzchni jak i ewentualnego nieuprzątnięcia lodu czy śniegu oraz stanu technicznego chodnika z uszkodzeniami ciała powódki, a w konsekwencji odpowiedzialność pozwanego za zdarzenie, a także związek przyczynowy między wypadkiem, a szkodą w postaci utraconego zarobku.

Na podstawie zeznań świadków Ź. S. (1) oraz H. Ś. (1), a także dowodu z przesłuchania powódki Sąd ustalił, iż do zdarzenia doszło na chodniku pod wiaduktem ul. (...) w Ł. przy ul. (...), które to miejsce pozostawało w dyspozycji M. Ł..

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U.2013.1399 j.t.) utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Ust. 2 pkt 11) przedmiotowego przepisu, obowiązujący w tym brzmieniu również w dacie zdarzenia szkodzącego, przewiduje, iż gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności zapobiegają zanieczyszczeniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4, błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu pojemnikach ustawionych na chodniku. W niniejszej sprawie bezspornym między stronami pozostawało, iż za utrzymanie porządku w miejscu, w którym doszło do zdarzenia szkodzącego, odpowiedzialne był M. Ł..

Podstawą odpowiedzialności ubezpieczonego jest art. 415 k.c. w zw. z art. w zw. z art. 444 § 1 i 2 w zw. z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 336 § 2 k.c. Dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia niezbędne jest spełnienie łącznie 3 przesłanek, tj. winy, zaistnienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a zawinionym działaniem.

Zgodnie z normą art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż do zdarzenia z dnia 25 stycznia 2012 r. doszło z winy M. Ł.. Z zeznań świadków H. Ś. (2) oraz Ź. S. (2), oraz z dowodu z przesłuchania powódki

wynika w sposób nie budzący wątpliwości, iż w dniu 25 stycznia 2012 r. panowały trudne warunki atmosferyczne - ujemna temperatura powietrza a także były opady śniegu. Powódka wracając do domu z zakupów skorzystała z chodnika znajdującego się pod wiaduktem ul. (...), przy ul. (...). Wbrew założeniom M. Ł., iż chodnik pod wiaduktem nie wymaga oczyszczania w czasie zimy z uwagi na zadaszenie, w dniu zdarzenia pod wiaduktem znajdował się śnieg i lód. Chodnik był zatem śliski i ośnieżony. Co więcej, co jednoznacznie wynika z zeznań świadków, na fakt upadku miał wpływ również zły stan znajdującego się pod wiaduktem chodnika. Połączenie złych warunków atmosferycznych oraz technicznych uszczerbków chodnika skutkowało upadkiem powódki. W ocenie Sądu dopilnowanie przez M. Ł. swych obowiązków w postaci należytego zabezpieczenia chodnika zapobiegłoby upadkowi powódki. Jednocześnie zawinienie M. Ł. w zakresie wykonywania obowiązku należytego utrzymania chodnika jest ewidentne – podkreślenia wymaga bowiem fakt, iż – jak wynika z zeznań świadków J. P. oraz M. M. Ł. w ogóle nie włączyła terenu pod wiaduktem w akcję odśnieżania w sposób bezpodstawny zakładając, iż nie ma tam możliwości występowania śniegu. Zabezpieczenie chodnika pod wiaduktem przy ul. (...) w dniu zdarzenia w ogóle nie nastąpiło.

Istnienie związku przyczynowego pomiędzy potknięciem się przez powódkę na chodniku pod wiaduktem przy ul. (...) z doznaną przez nią szkodą w postaci urazu obu stawów kolanowych z uszkodzeniem więzadeł krzyżowych przednich i łąkotec przyśrodkowych obu kolan oraz z uszkodzeniem chrząstki stawowej Sąd ustalił na podstawie dowodu z przesłuchania powódki oraz zeznań świadków zdarzenia H. Ś. (1) i Ż. S. (1). Z powyższych dowodów wynika, iż wskutek potknięcia powódka upadła na twardą, oblodzoną płytę chodnika najpierw na jedno kolano, a następnie również na drugie. Przedstawioną genezę doznanego uszczerbku potwierdza również opinia biegłego M. S..

Wobec ustalenia, iż strona pozwana ponosi odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 25 stycznia 2012 r. w wyniku którego powódka doznała krzywdy i szkody zasadnym jest ustalenie zasadności i wysokości dochodzonych przez powódkę roszczeń.

Ustawodawca przewidział, iż naprawienie szkody poniesionej w wyniku zdarzenia szkodzącego może nastąpić poprzez roszczenie poszkodowanego o naprawienie szkody majątkowej na podstawie art. 444 k.c. oraz roszczenie o zasądzenie zadośćuczynienia z tytułu doznanej krzywdy niemajątkowej na podstawie art. 445 k.c. W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia możliwym jest przyznanie poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (szkodę niemajątkową), wyrażającą się w doznanych bólu, cierpieniu, ujemnych doznaniach psychicznych (art. 445 k.c. w zw. z art. 444 k.c.). Wskazuje się, iż art. 445 k.c. nie rozstrzyga samodzielnie o przesłankach odpowiedzialności, a zatem konieczne jest jej ustalenie na podstawie ogólnych podstaw odpowiedzialności ex delicto. W judykaturze i piśmiennictwie istnieje ugruntowane stanowisko, iż zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, stanowiący wyraz coraz mocniejszej ochrony sfery dóbr niemajątkowych i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną (zob. uchwała SN z 8.12.1973 r., III CZP 37/73, OSN 1974, Nr 9, poz. 145; zob. też wyr. SN z 22.5.1990 r., II CR 225/90, L.; wyr. SN z 8.8.2012 r. I CSK 2/12, L.). Jednocześnie zauważa się, iż zadośćuczynienie nie może być nadmierne – jego wysokość winna być umiarkowana, co oznacza, że nie może być ono ani rażąco wygórowane, ani rażąco niskie (por. wyr. SN z 9.7.1970 r., III PRN 39/70, OSN 1971, Nr 3, poz. 53). Wysokość zadośćuczynienia winna być ustalona w oparciu o ocenę całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Kryteria oceny winny być z jednej strony zobiektywizowane, z drugiej zaś koniecznym jest ustalanie rozmiaru doznanej przez poszkodowanego krzywdy przy uwzględnieniu indywidualnych okoliczności danego przypadku (por. wyrok SN z 19.8.1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981, Nr 5, poz. 81; z 22.5.1990 r., II CR 225/90, L.; z 15.5.1997 r., II CKN 162/97, OSN 1997, Nr 12, poz. 195; z 10.6.1999 r., II UKN 681/98, OSN 2000, Nr 16, poz. 626). W orzecznictwie ukształtował się szereg kryteriów ułatwiających dokonanie oceny wysokości należnego zadośćuczynienia, do których zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak między innymi SN w wyroku z dnia 4.6.1968 roku, I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz. 37; SN w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8.12.1973 roku, III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz. 145; SN w wyroku z dnia 19.8.1980 roku, IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz. 81; SN w wyroku z dnia 30.1.2004 roku, I CK 131/03, OSNC 2004 r.,

nr 4, poz. 40). Podkreśla się również, iż nieprawidłowa jest praktyka automatyzmu w ustalaniu wysokości należnego zadośćuczynienia w odniesieniu do doznanego przez poszkodowanego trwałego bądź długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, albowiem ze względu na konkretne okoliczności sprawy zakres ujemnych doznań pokrzywdzonego może być zasadniczo różny (por. wyrok SN z 28.6.2005 r., I CK 7/05, L.; wyrok SN z 5.10.2005 r., I PK 47/05, MoPr 2006, Nr 4, s. 208).

Oceniając wysokość doznanej przez powódkę krzywdy Sąd oparł się na dowodach na dowodach z zeznań świadków Ż. S. (1) i H. Ś. (1), z przesłuchania powódki w charakterze strony, zaś w przeważającej mierze na opinii biegłego sądowego M. S.. Przedmiotowym dowodom Sąd przyznał wiarę w całości. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia rzetelności zeznań świadków. Również ustalenia poczynione przez biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej, biegłego z wieloletnim doświadczeniem praktycznym, Sąd przyjął za własne uznając ich rzetelność i kompletność. Opierając się na powyższych dowodach, po wszechstronnym rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, Sąd doszedł do przekonania, iż roszczenie powódki w zakresie żądania zasądzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę zasługuje na uwzględnienie w części.

W wyniku zdarzenia z dnia 25 stycznia 2012 r. powódka doznała urazu obu stawów kolanowych z uszkodzeniem więzadeł krzyżowych przednich i łąkotec przyśrodkowych obu kolan wraz z uszkodzeniami chrząstki stawowej. Okoliczności urazu były nieprzyjemne dla powódki – nie mogła się podnieść, a następnie w nocy zanim udała się do szpitala odczuwała dolegliwości bólowe znacznego stopnia. Wskutek doznanych obrażeń powódka przeszła szereg zabiegów chirurgicznych mających na celu przywrócenie sprawności, a także korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych. W zakresie długoterminowych skutków obrażeń wskazać należy, co następuje. Przedmiotowe obrażenia spowodowały u powódki dalekosiężne i trwałe uszkodzenie ciała w wysokości aż 12%. Na ocenę doznanej przez powódkę krzywdy wpłynął również fakt, iż rokowania co do jej przyszłości są umiarkowanie pesymistyczne, albowiem stan zdrowia jest utrwalony i brak jest perspektyw na jego poprawę. Dodatkowo doznane obrażenia zwiększają znacząco prawdopodobieństwa wystąpienia przedwczesnych zmian zwyrodnieniowych stawów kolanowych, będących kluczowymi przeciwieństwami dla narządów ruchu. W chwili obecnej doznany uszczerbek może nadal powodować dolegliwości bólowe nieznacznego stopnia, co powoduje obniżenie aktywności życiowej. Niezdolność do pracy będąca skutkiem zdarzenia z dnia 25 stycznia 2012 r. wywołała również negatywne konsekwencje na gruncie zawodowym powódki, która zmuszona była do zamknięcia prowadzonej działalności.

Uwzględniając powyższe okoliczności, znaczny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki, doznane cierpienia fizyczne, a także pesymistyczne prognozy na przyszłość Sąd doszedł do przekonania, iż kwota zadośćuczynienia stanowiąca rekompensatę doznanej przez powódkę krzywdy wynosi 36 000 zł. W pozostałym zakresie powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu jako nadmierne.

W dalszej kolejności odnieść należało się do żądania powódki zasądzenia na jej rzecz odszkodowania za poniesione koszty leczenia oraz utracone zarobki. Możliwość przyznania przedmiotowych świadczeń statuuje art. 444 k.c., który stanowi, iż w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany może domagać się kompensaty wszelkich kosztów, wywołanych tym stanem (§ 1) oraz odpowiedniej renty, jeżeli utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość (§ 2). Jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić, renta może mieć charakter renty tymczasowej (art. 444 § 3 k.c.). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa do kosztów podlegających kompensacie w myśl komentowanego przepisu należą wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Będą to więc wszelkie niezbędne i celowe wydatki niezależnie zasadniczo od tego, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, Mon. Praw. 2008, nr 3, s. 116), a także zwrot utraconych zarobków.

W zakresie odszkodowania Sąd uznał żądanie za udowodnione w części, tj. co do kwoty 24 313 zł tytułem utraconych zarobków oraz co do kwoty 355 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów leczenia.

Za uzasadnione uznał Sąd żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz odszkodowania za utracone zarobki. Możliwość dochodzenia zwrotu nie tylko rzeczywiście poniesionych strat, ale także korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono wynika z treści art. 361 § 1 k.c. W ocenie Sądu zakończenie przez powódkę prowadzenia działalności gospodarczej było bezpośrednim skutkiem urazu doznanego w dniu 25 stycznia 2012 r. Bezpodstawnym i nieudowodnionym należy uznać zarzut pełnomocnika pozwanego, iż działalność gospodarcza powódki i tak by upadła, zaś zdarzenie z dnia 25 stycznia 2012 r. nie pozostawało w związku z jego zamknięciem. Powódka prowadziła działalność gospodarczą w zakresie gastronomii od dnia 7 marca 2000 r., a więc przez 12 lat przed wypadkiem. Zakończenie prowadzonej działalności nastąpiło w 2 miesiące po wypadku, a więc w bezpośredniej odległości czasowej od dnia zdarzenia, gdy powódka była w okresie rekonwalescencji. Ze złożonego przez powódkę zeznania podatkowego za rok 2011 wynika jednoznacznie, iż z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej powódka osiągała dochody w wysokości około 2.260,86 zł miesięcznie. W ocenie Sądu szkoda doznana przez powódkę z tego tytułu stanowi różnicę między dochodami, jakie powódka osiągnęłaby z dalej prowadzonej działalności, a wysokością świadczeń otrzymanych z tytułu zabezpieczenia społecznego w okresie od dnia 1 lutego 2012 r. do dnia wniesienia pozwu w dniu 11 listopada 2012 r. tj. 24 313 zł [48 213 zł – 23 900 zł].

Nadto na należne odszkodowanie złożyły się również wykazane przez powódkę koszty leczenia. Poniesione koszty leczenia w łącznej kwocie 355 zł zostały przez powódkę wykazane za pomocą przedstawionych dokumentów w postaci dokumentu KW nr 8/7/12 a także sporządzonego przez córkę powódki, sprawującą nad nią w okresie rekonwalescencji opiekę, oświadczenia o poniesionych kosztach związanych z leczeniem – w tym dojazdami. Przedmiotowe koszty Sąd uznał za uzasadnione i zmierzające do przywrócenia powódki do zdrowia po wypadku z dnia 25 stycznia 2012 r. Jednocześnie powódka nie wykazała poniesienia kosztów leczenia ponad wyżej wskazaną łączną kwotę 355 zł, wobec czego roszczenie w zakresie przekraczającym tę kwotę nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód dochodził również ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące się u powoda ujawnić w przyszłości, jednakże Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia żądania w tym zakresie. Rozstrzygając o możliwości ustalenia odpowiedzialności pozwanego za takie szkody niezbędnym jest uprzednie ustalenie, że po stronie powoda istnieje interes prawny w takim rozstrzygnięciu. Takowy zaś interes może istnieć, jeżeli z danego zdarzenia wynikają dalsze jeszcze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o świadczenie nie jest możliwe lub nie jest na razie aktualne. Poszkodowany w procesie o roszczenia za szkody na osobie może określić podstawę żądanego odszkodowania jedynie w zakresie tych skutków, które już wystąpiły, nie ma zaś możliwości wskazać tychże, które jeszcze nie zostały ujawnione. Uwzględnienie powództwa o ustalenie odpowiedzialności stanowi dla poszkodowanego znaczące ułatwienie przy dochodzeniu kolejnych roszczeń, nawet wówczas, gdy wystąpią po upływie terminu przedawnienia (por. Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 17 kwietnia 1970, III PZP 34/69, OSNC 1970 r., nr 12, poz. 217). Rozważając ostatecznie zagadnienie należy jednak wskazać, iż zgodnie z aktualną treścią art. 442¹ § 3 k.c. przedawnienia roszczenia nie może zająć skutek baku informacji poszkodowanego co do jej źródeł. W razie bowiem wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

W rozpoznawanej sprawie na podstawie opinii biegłego Sąd ustalił, iż obecnie rokowania powódki na przyszłość są umiarkowanie pesymistyczne. Powódka nadal przechodzi zabiegi mające na celu całkowite jej wyleczenie. Istnieje również ryzyko, iż powódka będzie w przyszłości cierpiała na chorobę zwyrodnieniową związaną z doznanymszczerbkiem. Takie ryzyko nie rodzi jednak podstaw do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Jak zostało bowiem wskazane, powódka będzie uprawniona do dochodzenia roszczenia również w przyszłości, w razie późniejszego ujawnienia się i skonkretyzowania szkód. Roszczenie takie stanie się wymagalne z chwilą ujawnienia dalszych skutków zdarzenia z dnia 25 stycznia 2012 r. w przyszłości, wobec czego nie istnieje ryzyko, iż ulegnie przedawnieniu. Wobec powyższego nie istniały podstawy do uwzględnienia żądania powoda na podstawie art. 189 k.p.c.

Odszkodowanie i zadośćuczynienie za krzywdę wynikające z określonego zdarzenia stają się wymagalne po wezwaniu obowiązanego do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tego momentu biegnie termin naliczania odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.).

W niniejszym postępowaniu zgłoszenie pozwanemu szkody w skonkretyzowanej wysokości nastąpiło dopiero wraz z doręczeniem mu odpisu pozwu, tj. z dniem 23 grudnia 2013 r., wobec czego Sąd orzekł o obowiązku zapłaty odsetek ustawowych od tej daty. Strona powodowa nie wykazała, aby wcześniej wzywała pozwanego do spełnienia świadczenia w kwocie żądanej pozwem, wobec czego żądanie powódki zasądzenia odsetek od dnia 8 grudnia 2012 r. nie zasługiwało na uwzględnienie.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając je między stronami. Pozwany przegrał postępowanie w 81% i w takiej części winien ponieść koszty postępowania. Łączne koszty postępowania poniesione przez strony wynoszą 7.734 zł, a zatem powódka powinna ponieść koszty w wysokości 1.469,46 zł, zaś pozwany w pozostałej części. W związku z faktem, iż powódka w rzeczywistości poniosła koszty w kwocie 3.617 zł, Sąd zasądził od pozwanego na jej rzecz kwotę 2.147,54 zł. Sąd ustalił koszt zastępstwa procesowego stron w postępowaniu na kwoty po 3.600 zł w oparciu o § 6 pkt 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U. z 2002r. Nr 163, poz. 1348) oraz § 6 pkt 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002 nr 163 poz. 1349).

W toku postępowania Skarb Państwa wyłożył tymczasowo kwotę 3.816,89 zł. W związku z faktem, iż pozwany przegrał postępowanie w 81% Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t. z późn. zm.) w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał mu zwrot na rzecz Skarbu Państwa kwoty 3.091,68 zł tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa (3.816,89 zł x 81%).

Sąd na podstawie art. 113 ust. 4 u.k.s.c. postanowił nie obciążać powódki nieuiszczonymi kosztami procesu. Rozważając możliwość takiego rozstrzygnięcia Sąd dokonuje dyskrecjonalnej oceny czy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przewidziany w ww. przepisach. Ocena ta charakteryzuje się swobodnym uznaniem, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy dokonanymi przez Sąd rozstrzygający sprawę (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 2015.06.26, I ACa 37/15, LEX nr 1771332). Uznaje się, iż za odstępniem od obciążenia strony przegrywającej kosztami przemawia m.in. okoliczność, iż strona przegrywająca znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji majątkowej, wytaczając powództwo była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia, zaś strona wygrywająca nie poniosła dodatkowych nakładów na prowadzenie procesu z uwagi na korzystanie ze stałej obsługi prawnej (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 15 maja 2015 r., I ACa 51/15, LEX nr 1734657).

Po wszechstronnym rozważeniu zarówno okoliczności sprawy, w szczególności zaś sytuacji materialnej powódki, Sąd doszedł do przekonania, iż zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające odstępniem od obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Powódka będąc osobą dojrzałą doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu ograniczającego ją w życiu codziennym. Doznany uszczerbek na zdrowiu jest dodatkowo dotkliwy wobec faktu, iż powódka cierpi na depresję. Powódka jest wdową, pozostaje na rencie inwalidzkiej po mężu w związku z depresją, na skutek obrażeń z 25 stycznia 2012 r. musiała zamknąć prowadzoną działalność. Zamieszkuje wspólnie z pełnoletnią córką. Niemożność poniesienia kosztów sądowych znalazła wyraz w przyznaniu przez Sąd powódce zwolnienia od kosztów sądowych. Z uwagi na powyższe Sąd postanowił nie obciążać powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.